

Återställande av bestämmelse i lagen om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till lag om ändring i lagen om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

I propositionen föreslås att 7 § 3 lagen om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet ska ändras. Av bestämmelsen ska det framgå att förstöringsskyldigheten för uppgifter som inhämtats med stöd av lagen avser uppgifter i sådana meddelanden mellan en person som är misstänkt för brott och hans eller hennes försvarare vilka skyddas i 27 kap. 22 § första stycket rättegångsbalken. På så vis återställs bestämmelsen till att ha den innebörd som den hade innan 27 kap. 22 § rättegångsbalken ändrades den 1 januari 2015. Lagändringen föreslås träda i kraft den 15 juli 2016.

Inga följdmotioner har väckts i ärendet.

Behandlade förslag

Proposition 2015/16:126 Återställande av bestämmelse i lagen om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

Utskottets överväganden5

 Återställande av bestämmelse i lagen om signalspaning i
 försvarsunderrättelseverksamhet5

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag7

 Propositionen7

Bilaga 2

Regeringens lagförslag8

 Lag om ändring i lagen (2008:717) om signalspaning i
 försvarsunderrättelseverksamhet8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Återställande av bestämmelse i lagen om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:126.

Stockholm den 28 april 2016

På försvarsutskottets vägnar

Allan Widman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Allan Widman (L), Åsa Lindestam (S), Hans Wallmark (M), Peter Jeppsson (S), Lena Asplund (M), Alexandra Völker (S), Mikael Jansson (SD), Jan R Andersson (M), Kent Härstedt (S), Daniel Bäckström (C), Jakop Dalunde (MP), Lotta Olsson (M), Roger Richtoff (SD), Stig Henriksson (V), Mikael Oscarsson (KD), Mattias Ottosson (S) och Kalle Olsson (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Den 1 januari 2015 trädde vissa ändringar i rättegångsbalken i kraft. En ändring i 27 kap. 22 § rättegångsbalken innebar att förbudet mot att avlyssna vissa samtal vid användandet av hemliga tvångsmedel mot allvarlig eller samhällsfarlig brottslighet utvidgades (prop. 2013/14:237, bet. 2014/15:JuU2, rskr. 2014/15:22). Ändringen av bestämmelsen i rättegångsbalken medförde att 7 § 3 lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet, förkortad LSF, vilken hänvisar till 27 kap. 22 § rättegångsbalken, fick en ny innebörd.

Efter det att det uppmärksammats att ändringen i rättegångsbalken medförde förändringar för LSF har en promemoria utarbetats inom Regeringskansliet (Försvarsdepartementet). Promemorian innehåller förslag till en ändring i 7 § 3 LSF som innebär ett återställande av bestämmelsens innebörd. Promemorian har remissbehandlats. Remissvaren finns tillgängliga i Försvarsdepartementet (dnr Fö2015/00499/RS). Lagrådet har yttrat sig över lagförslaget.

Propositionen överlämnades till riksdagen den 8 mars 2016. Inga följdmotioner har inlämnats.

Bakgrund

Försvarsunderrättelseverksamheten syftar till att ge stöd för bedömningar och beslut till stöd för svensk utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik samt i övrigt för kartläggning av yttre hot mot landet. Försvarsunderrättelseverksamhet och signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet är strikt lagreglerad. Signalspaningen får endast avse utländska förhållanden och får endast ske för de syften som anges i 1 § LSF. Signalspaning bedrivs således, efter inriktning och tillstånd, för att bl.a. kartlägga yttre militära hot mot landet, strategiska förhållanden avseende internationell terrorism som kan hota väsentliga nationella intressen samt utveckling och spridning av massförstörelsevapen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att 7 § 3 LSF ska ändras. Av bestämmelsen ska det framgå att förstöringsskyldigheten för uppgifter som inhämtats med stöd av lagen avser uppgifter i sådana meddelanden mellan en person som är misstänkt för brott och hans eller hennes försvarare vilka skyddas i 27 kap. 22 § första stycket rättegångsbalken. På så vis återställs bestämmelsen till att ha den innebörd som den hade innan 27 kap. 22 § rättegångsbalken ändrades den 1 januari 2015. Lagändringen föreslås träda i kraft den 15 juli 2016.

Utskottets överväganden

Återställande av bestämmelse i lagen om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

Propositionen

Regeringen anför att 7 § lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet, förkortad LSF, numera är oklar och svårtillämpad. En ändring behöver därför göras.

Skälen för regeringens förslag är att det i 7 § LSF finns uttryckliga bestämmelser om i vilken utsträckning inhämtad information inte får bli föremål för vidare behandling utan omgående ska förstöras.

Den 1 januari 2015 trädde vissa ändringar i rättegångsbalken i kraft. En av ändringarna gällde 27 kap. 22 § rättegångsbalken och innebar att förbudet mot att avlyssna vissa samtal vid användandet av hemliga tvångsmedel mot allvarlig eller samhällsfarlig brottslighet utvidgades till att omfatta fler yrkeskategorier än tidigare (prop. 2013/14:237, bet. 2014/15:JuU2, rskr. 2014/15:22).

Förstöringsskyldigheten avsåg enligt 7 § 3 LSF, i enlighet med 27 kap. 22 § rättegångsbalken i den tidigare lydelsen, uppgifter mellan en person som är misstänkt för brott och hans eller hennes försvarare. Övervägandena kring detta, och övriga punkter i 7 §, har utförligt redovisats i proposition 2006/07:63 En anpassad försvarsunderrättelseverksamhet och proposition 2008/09:201 Förstärkt integritetsskydd vid signalspaning.

Det har nu uppmärksamats att den ändring av 27 kap. 22 § rättegångsbalken som trädde i kraft den 1 januari 2015 innebar en materiell förändring av förstöringsskyldigheten i 7 § LSF för försvarsunderrättelseverksamheten, eftersom tredje punkten i 7 § LSF innehåller en hänvisning till den numera ändrade bestämmelsen i rättegångsbalken. Förstöringsskyldigheten enligt punkt 3 har således till sin ordalydelse utvidgats när det gäller tillämpningsområde och räckvidd.

Vidare har 7 § LSF till sin innebörd blivit oklar och svårtillämpad eftersom 7 § 3, med sin hänvisning till den ändrade 27 kap. 22 § rättegångsbalken, nu delvis är i konflikt med 7 § 4 LSF. Konflikten består i att 7 § 4 LSF, som är en specialbestämmelse, tar sikte på förstöringsskyldighet för uppgifter som är lämnade under bikt eller enskild själavård och att 27 kap. 22 § rättegångsbalken, med sin hänvisning till 36 kap. 5 § rättegångsbalken, omfattar den som är präst inom ett trossamfund.

Regeringen förslår sammanfattningsvis att det av 7 § 3 LSF ska framgå att förstöringsskyldigheten avser uppgifter i sådana meddelanden mellan en person som är misstänkt för brott och hans eller hennes försvarare vilka skyddas enligt 27 kap. 22 § första stycket rättegångsbalken.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 15 juli 2016.

Utskottets ställningstagande

Propositionen har inte lett till några följdmotioner eller några andra invändningar under utskottsbehandlingen. Utskottet anser att regeringens lagförslag är ändamålsenligt utformat och att det bör antas. Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen antar det lagförslag som läggs fram i propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2015/16:126 Återställande av bestämmelse i lagen om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Lag om ändring i lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*7 §¹

Upptagning eller uppteckning av uppgifter som inhämtats enligt denna lag ska omgående förstöras om innehållet

1. berör en viss fysisk person och har bedömts sakna betydelse för verksamhet som avses i 1 §,

2. avser uppgifter för vilka tystnadsplikt gäller enligt 3 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen eller 2 kap. 3 § yttrandefrihetsgrundlagen, eller som omfattas av efterforskningsförbudet i 3 kap. 4 § tryckfrihetsförordningen eller 2 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen,

3. omfattar uppgifter i meddelanden som avses i 27 kap. 22 § rättegångsbalken, eller

3. omfattar uppgifter i sådana meddelanden mellan en person som är misstänkt för brott och hans eller hennes försvarare vilka skyddas enligt 27 kap. 22 § första stycket rättegångsbalken, eller

4. avser uppgifter lämnade under bikt eller enskild själavård, såvida det inte finns synnerliga skäl att behandla uppgifterna för syften som anges i 1 § andra stycket.

Denna lag träder i kraft den 15 juli 2016.

¹ Senaste lydelse 2009:967.